PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Lingua castelá e literatura 3º ESO

Curso: 2022/2023

CÓDIGO DO CENTRO: 15027976

IES Poeta Añón

Enderezo				C.P.
Rúa Poeta Añón 21				15230
Localidade		**Concello**	**Provincia**	
Outes (San Pedro)		Outes	A Coruña	
Tfno.	**Fax**	**Correo electrónico**		
881866221	881866222	ies.poeta.anon@edu.xunta.gal		
Páxina web	http://www.edu.xunta.gal/centros/iespoetaanon/			

Contido	Páxina
1. Introdución	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	8
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	12
4.1. Concrecións metodolóxicas	72
4.2. Materiais e recursos didácticos	75
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	78
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	79
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	81
5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias	82
6. Medidas de atención á diversidade	83
7.1. Concreción dos elementos transversais	85
7.2. Actividades complementarias	87
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	88
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	89

1. Introdución

O currículo da Educación Secundaria Obrigatoria pretende garantir unha formación adecuada e integral, que se centre no desenvolvemento das competencias e que sexa equilibrada, porque incorpora na súa xusta medida compoñentes formativos asociados á comunicación, á formación artística, ás humanidades, ás ciencias. á tecnoloxía e á actividade física. Unha das finalidades da Educación Secundaria Obrigatoria consiste en lograr que as alumnas e os alumnos adquiran os elementos básicos da cultura, especialmente nos seus aspectos humanístico e artístico, científico-tecnolóxico e motor.

O eixe do Currículo da materia de Lingua Castelá e Literatura constitúeno as competencias relacionadas coa interacción oral, escrita e audiovisual adecuadas nos distintos ámbitos e contextos e en función de diferentes propósitos comunicativos, así como co fomento do hábito lector, da interpretación de textos literarios e non literarios(académicos, sociais e propios da vida cotiá) e da apropiación dun patrimonio cultural. A reflexión explícita sobre o funcionamento da lingua proporciona a ferramenta necesaria para desenvolver a conciencia lingüística e mellorar os procesos de expresión, comprensión e recepción crítica de textos de diferentes ámbitos.

Os obxectivos da materia de Lingua Castelá e Literatura na Educación Secundaria Obrigatoria supoñen unha progresión con respecto aos acadados na Educación Primaria, dos que haberá que partir nesta nova etapa, para pasar dun acompañamento guiado a outro progresivamente autónomo. Esta evolución supón, alén diso, unha maior diversidade e complexidade das prácticas discursivas. Agora a atención céntrase no uso da lingua nos ámbitos educativo e social, sublíñase o papel das convencións literarias e do contexto histórico na comprensión dos textos literarios e outórgaselle un papel máis relevante á reflexión sobre o funcionamento da lingua e os seus usos.

Na Educación Secundaria Obrigatoria, a materia de Lingua Castelá e Literatura ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado nas súas vertentes pragmática, lingüística,sociolingüística e literaria. Debe achegar as ferramentas e os coñecementos que articulan os procesos de comprensión e expresión oral e escrita para desenvolverse con éxito en calquera situación comunicativa. O enfoque comunicativo centrado no uso funcional da linguaxe reside na aprendizaxe das destrezas discursivas en diversos ámbitos: o das relacións personais,o académico,o social eo dos medios de comunicación, cuxo dominio require procedementos e coñecementos explícitos, tanto dos elementos formais, como das normas sociolingüísticas que presiden os intercambios.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos da área	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Describir e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do recoñecemento das linguas do alumnado e da realidade plurilingüe e pluricultural de España, analizando a orixe e o desenvolvemento sociohistórico das súas linguas e as características das principais variedades dialectais do español, para favorecer a reflexión interlingüística, combater os estereotipos e prexuízos lingüísticos e valorar esta diversidade como fonte de riqueza cultural.	1-5	2-3				1-2		1-3
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construír coñecemento, formarse unha opinión e ampliar as posibilidades de gozo e de lecer.	2	2	1	2-3	4	3		
OBX3 - Producir textos orais e multimodais con coherencia e fluidez e co rexistro adecuado atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos e participar en interaccións orais cunha actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais coma para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2	1	

Obxectivos da área	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura, recoñecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando a súa calidade e fiabilidade para dar resposta a necesidades e intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	4	3		
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos atendendo ás convencións propias do xénero discursivo elixido, para construír coñecemento e para dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	5	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes de maneira progresivamente autónoma, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación e integrala e transformala en coñecemento para comunicala desde un punto de vista crítico e persoal e, ao mesmo tempo, respectuoso coa propiedade intelectual.	3			1-2-3-4	4	2	3	

Obxectivos da área	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras diversas como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que evolucione en canto á diversidade, complexidade e calidade das obras e compartir experiencias de lectura para construír a propia identidade lectora e gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	1			1-2-3
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras ou fragmentos literarios do patrimonio nacional e universal, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais que permiten establecer vínculos entre textos diversos e con outras manifestacións artísticas, para conformar un mapa cultural, ampliar as posibilidades de gozo da literatura e crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-3-4
OBX9 - Mobilizar o coñecemento sobre a estrutura da lingua e os seus usos e reflexionar de maneira progresivamente autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía adecuada, para desenvolver a conciencia lingüística, aumentar o repertorio comunicativo e mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita coma de recepción crítica.	1-2	2	1-2		5			

Obxectivos da área	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX10 - Pór as propias prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, da resolución dialogada dos conflitos e da igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e desterrando os abusos de poder a través da palabra para favorecer un uso non só eficaz, senón tamén ético e democrático, da linguaxe.	1-5	3		3	3	1-2-3		

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	La infancia perdida.	Esta primeira unidade pertenece o bloque de catro unidades titulado "El dolor y la pérdida" que inclúe as unidadades da 1 a 4. No eixo temátoco de "Reflexión sobre la lengua" trataránse as linguas de España,as orixes históricas do plurilingïsmo, a evolución do castellano, as variedades xeográficas, os dialectos: variedades dialectais do castelán. O español de América e os rexistros. No bloque de "Educación literaria" : os textos literarios, a linguaxe literaria e a métrica.Na escritura creativa: "Pliegos de cordel", recuerdos de la infancia, a infancia perdida e no "Album literario" : voces de distintas linguas.	8	9	X		
2	La tierra perdida	Nesta unidade, no apartado "Reflexión sobre la lengua" trataráse a estructura da palabra, os procedementos de formación das palabras e os formantes de orixe grecolatinos.Na "Educación lieraria" a épica medieva: a Idade Media e a literatura medieval, o "Cantar de mio cid" e o Romancero vello. Na "Escritura creativa": Romances fronterizos:"El dolor del destierro" e en situación de aprendizaxe un videorreportaxe do Cid: o exilio de Rodrigo	8	8	X		
3	El pasado perdido.	Nesta unidade en "Reflexión sobre la lengua" trataremos o significado das palabras : significado e sentido, denotación e connotación, fenómenos semánticos, campos léxicos e campos semámticos e o cambio semántico. No apartado "Educación lieraria": a narrativa didáctica e a prosa medieval: o mester de clerecía e Gonzalo de Berceo, o "LIbro del buen amor", aprosa didáctica do século XIII, "El conde Lucanor" e a prosa de ficción. Na escritura creativa un folleto tríptico:"descubre a Gaula" e na situación de aprendizaxe:"Carta de Amadís:Mi señora Oriana".	8	9	X		
4	El amor perdido	Nesta unidade no bloque "Reflexión" sobre la lengua" tratanse as clases de palabras: as palabras variabéis e invariábeis e na educación literaria: a lírica primitiva peninsular,a poesía cancioneril e Jorge Manrique. Na escritura creativa :"Villancicos:Ay	8	8	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	El amor perdido	triste que vengo", creando un villancico sobre un amor perdido. En situación de aprendizaxe, modernizar a letra e crear a música dunha "serranilla".	8	8	X		
5	El heroísmo y la moral	Nesta unidade na reflexión sobre a lingua trataremos a oración simple : os grupos sintácticos, o sujeto e o predicado. En "educación literaria" trataremos "La Celestina", autoría, xénero e composición, estructura e argumento, personaxes e temas.. Na escritura creativa. "El hilo de Twitter: Celestina en las redes, onde os alumnos, recreando un fío de twitter mostrarán unha Celestina contraria a personaxe literaria. Na situación de aprendizaxe, o alumnado elaborará unha entrevista a Celestina e prepararán unha maquetación como se fora a publicarse nunha revista.	10	9		X	
6	El heroísmo en el amor	Nesta unidade o alumnado estudará os complementos do verbo que se complementarán na unidade 7. O complemento directo, indirecto atributo e predicativo. Así mesmo aprenderán a distinguir o leísmo, loísmo e laísmo para comprender a colocación correcta dos pronomes no complemento directo e indirecto. No apartado "Educación literaria", estudarán o Renacimiento e as súas características e os grandes poetas desta etapa: Garcilaso de la Vega,Luis de León e Juan de la Cruz. Na escritura creativa, recrearán o tópico literario da "donna angelicata", dende unha mirada comtemporánea, elaborando un poema que desmonte o tópico. En situación de aprendizaxe prepararán unha presentación sobre o "dolce still nuovo", Petrarca e a súa influenza na lírica renacentista	8	9		X	
7	Héroes de lo cotidiano.	Nesta unidade continuaremos cos complementos do verbo: o complemento de réxime,o complemento axente, o complemento circunstancial e os complementos argumentais e adxuntos. Na educación literaria trataremos o Lazarillo e a narrativa renacentista: Lazarillo de Tormes, argumento e estructura, o pícaro e a novela picaresca,os temas do Lazarillo e outros subxéneros da narrativa renacentista.Na escritura creativa , o	8	9		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	Héroes de lo cotidiano.	alumnado elaborará un relato autobiográfico e na situación de aprendizaxe , escribirán un guión dun monólogo no que se porá de manifesto a escala de valores do escudero do Laarillo cos valores actuais.	8	9		X	
8	El heroísmo social.	Nesta unidade estudaremos as clases de oracións. A oración composta: clases de oracións segundo a súa estructura sintáctica,modalidades oracionais,a oración composta, as oracións coordinadas, as oracións subordinadas subtantivas,adxectivas, adverbiais propias ou relativas sen antecedente expreso. En educación literaria: Cervantes e o Quijote: Vida de Cervantes, o Quijote: argumento, estructura, temas e personaxes. Outras novelas de Cervantes. Na escritura creativa, elaborarán chat stories entre Quijote e Sancho, imaxinando conversas entre as dúas personaxes. Na situación de aprendizaxe, elaborarán un tutorial en vídeo de como ser cabaleiro andante.	10	9		X	
9	Libertad de expresión.	Trataremos o proceso comunicativo. O texto: Compoñentes do feito comunicativo,a comunicación verbal, concepto de texto,a cohesión textual, os marcadores e os xéneros discursivos e modalidades textuais. Na educación literaria, apoesía barroca: o Barroco,Luis de góngora, Francisco de Quevedo, Lope de Vega e Juana Inés de la Cruz.. Na escritura creativa, elaborarán unha sipnose argumental dun episodio piloto concebido como unha serie de tv sobre a vida de Juana Inés de la Cruz. e na situación de aprendizaxe , un debatr sobre o feminismo desta autora.	8	9			X
10	Libertad de elección.	Nesta unidade trataremos as modalidades textuais: narración, descripción, diálogo e exposición. Na educación literaria, a prosa barroca: a prosa narrativa. Guzmán de Alfarache, o Buscón. A novela corta: María de Zayas. A prosa de ideas: Baltasar Gracián. Na escritura creativa, os aforismos, onde o alumnado escribirá aforismos inspirados en Artemisia Gentileschi, pintora barroca que sufreu desigualdade e indefensión no século XVII. Na situación de	8	9			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
10	Libertad de elección.	aprendizaxe, crearán colectivamente emblemas barrocos pola liberdade da muller.	8	9			X
11	Libertad de costumbres.	Trataremos na reflexión sobre a lingua as modalidades textuais II : a argumentación,argumentos e estructura argumentativa,marcas de subxetividade e combinación de modalidades textuais. Na educación literaria, o teatro barroco: os "corrales" de comedias, a representación,as características da comedia nova e as personaxes da comedia nova. Na escritura creativa elaborarán un diálogo dramático entre catro cómicos nun entreacto de "El burlador de Sevilla". Na situación de aprendizaxe, elaborarán unha charla TED de La Calderona e como era a vida dunha actriz nos "corrales" de comedias.	8	9			X
12	Libertad frente a los estereotipos.	En reflexión sobre a lingua trataremos os medios de comunicación e as redes sociais: a prensa e o periódico,os xéneros periodísticos,os xéneros de opinión,xéneros mixtos e a etiqueta dixital. Na educación literaria: os grandes autores do teatro barroco: Lope de vega, Tirso de Molina e Calderón de la Barca. Na escritura creativa, elaboraran unha nova versión de "La dama Boba" de Lope de Vega. e na situación de aprendizaxe, escribirán unha crónica sobre unha estrea teatral, neste caso de "La vida es sueño" de Calderón.	8	8			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

Lingua castelá e literatura (3º ESO)

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
1	La infancia perdida.	9

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.1 - Recoñecer e valorar as linguas oficiais de España e as variedades dialectais do español, con atención especial ao galego e ao castelán, a partir da explicación da súa orixe e do seu desenvolvemento histórico e sociolingüístico, cotexando aspectos lingüísticos e discursivos das distintas linguas, así como os trazos dos dialectos do español, diferenciándoos dos trazos sociolectais e de rexistro, en manifestacións orais, escritas e multimodais.	PE	O alumnado deberá valorar e coñecer as linguas oficiais de España, orixe, desenvolvemento histórico e sociolingüístico. Así como os distintos dialectos do español.	40
CA1.2 - Identificar e cuestionar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir da análise da diversidade lingüística na contorna social próxima e da exploración e reflexión próxima aos fenómenos do contacto entre linguas e da indagación dos dereitos lingüísticos individuais e colectivos.	TI	O alumnado deberá valorar a diversidade lingüística e ser respetuoso coas diferentes linguas que se falan no estado español.	1
CA1.3 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe, partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	TI	O alumnado deberá identificar claramente os usos discriminatorios da lingua e os abusos a través da manipulación da linguaxe.	1
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	É imprescindible que o alumnado participe e interaccione con actitudes de respeto e tolerancia.	1
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	É necesario que o alumnado valore criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade.	5
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a	TI	O alumnado deberá calibrar a fiabilidade e a pertinencia de textos que	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	veñan de distintas fontes.	1
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado ten que ir avanzando na comprensión lectora.	1
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	É necesario que expliquen e argumenten a interrelación do propósito comunicativo do emisor e os seus efectos no receptor.	1
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	TI	Aprenden os usos discriminatorios da lingua, a manipulación da linguaxe e os elementos non verbais da comunicación.	1
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	Elaborar textos escritos, revisalos, para presentar textos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado.	7
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	Buscarán a precisión léxica e a corrección gramatical e ortográfica nos textos que elaboren.	1
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	Aprenden a organizar a información con esquemas propios, con sentido crítico e respetando a propiedade intelectual.	1
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	TI	Elaborarán traballos de investigación en diferentes soportes sobre diversos temas.	1
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	O alumnado , progresivamente revisará os textos propios, intentando melloras na reflexión metalingüística e coa metalinguaxe específica.	1
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	Fomentarase a resolución dialogada dos conflictos, sempre na procura de consensos.	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado deberá participar de maneira activa en interaccións orais adoptando actitudes de escoita.	1
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	É necesario comprender nun sentido global todo tipo de textos escritos.	3
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	Deberán valorar criticamente o contido e a forma de diferentes textos literarios.	10
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	Deberán seleccionar textos que respondan ós seus propios gustos e explicar a experiencia literaria.	4
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	Intentarán compartir a experiencia lectora en soportes diversos relacionando o que len coa súa expereiencia persoal.	2
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado deberá establecer vínculos argumentados entre os diferentes textos escritos, literarios ou de outa índole, así como outras manifestacións artísticas e culturais.	2
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	PE	É imprescindible crear textos personais ou colectivos, en distintos soportes, onde se empreguen correctamente as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	10
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	Aprenderán a elaborar os propios textos con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado debe revisar os textos propios e enmendar os problemas de comprensión lectora na medida do posible.	1
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	Explicarán o propósito comunicativo do emisor, así como os seus efectos no receptor.	1
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	TI	o alumnado consultará de maneira autónoma e en distintos formatos diccionarios, manuais e gramáticas para coñecer o funcionamento da lingua.	1

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.1 - Análise da propia biografía lingüística propia e da diversidade lingüística do centro e mais da localidade.
C1.2 - Desenvolvemento sociohistórico das linguas de España.
C1.3 - Desenvolvemento da reflexión interlingüística.
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.3 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.

Contidos
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente

Contidos
literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
2	La tierra perdida	8

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	O alumnado tratará de resolver conflictos de maneira dialogada.	10
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado deberá valorar criticamente o contido e a forma de diferentes textos.	30
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	O alumnado deberá calibrar os textos de difernntes fontes, diferenciando a súa fiabilidade en función dos diferentes obxectivos de lectura.	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	É necesario avanzar nos problemas de comprensión lectora, para acadar autonomía e mellorar como persoas.	2
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	Deberán argumentar as interrelacións entre o propósito comunicativo e as elecciós lingüísticas e os seus efectos no receptor.	2
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado deberá redactar textos con coherencia e cohesión e co rexistro adecuado.	10
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	Deberán elaborar textos con estilo, precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	4
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	O alumnado, sempre dende un punto de espírito crítico deberá organizar e comunicar a información de maneira creativa.	2
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	TI	O alumnado deberá elaborar traballos de investigación de maneira autónoma.	4
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	Deberá ter capacidade para revisar textos propios e facer propostas de mellora nos mesmos.	2
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	O alumnado deberá coñecer estratéxias para resolver conflictos de maneira dialogada.	2
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado deberá participar de maneira activa en situacións orais variabeis adoptando actitudes respetuosas de escoita.	2
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos	TI	O alumnado comprenderá e interpretará a información máis	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	relevante de textos multimodais de certa complexidade.	2
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado deberá valorar criticamente o contido e a forma de diferentes textos literarios.	10
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado deberá perfeccionar a lectura de maneira autónoma.	2
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	O alumnado terá a experiencia da lectura en soportes variados.	2
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado deberá ter unha experiencia ampla de lectura, recoñecendo diferentes textos e manifestacións artísticas e culturais.	2
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	PE	O alumnado deberá crear textos persoais ou colectivos practicando os distintos xéneros literarios.	4
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	Deberán coñecer a precisión léxica e a corrección gramatical en diferentes textos.	2
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado deberá revisar os textos propios e enmendar os problemas léxicos, gramaticales e ortográficos que se podan atopar.	2
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	Deberán coñecer e explicar con argumentos o propósito comunicativo e as elleccións lingüísticas do emisor e os seus efectos no receptor.	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	TI	O alumnado, coa axuda de diccionarios, manuais e gramáticas en distintos formatos, deberá formular xeralizacións sobre o funcionamento da lingua.	1

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.3 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en

Contidos
esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.1 - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.

Contidos
C5.1.2 - Recoñecemento da lingua como sistema e das súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).
C5.1.3 - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría.
C5.1.5 - Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
3	El pasado perdido.	9

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	O alumnado traballará na resolución de conflictos de forma dialogada.	2
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	TI	Deberán valorar con espirito crítico o contido e a forma diferentes textos.	4
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	Deberán, de maneira autónoma, buscar a fiabilidade de diferentes textos.	4
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	Deberán solucionar os problemas de comprensión lectora por medio dos seus coñecementos da lingua.	4
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado deberá argumentar as diferentes eleccións lingüísticas do emisor e a súa influencia no receptor.	4

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado deberá elaborar textos escritos con coherencia, cohesión e co rexistro adecuado.	40
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	Deberá enriquecer textos con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	10
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	Deberá organizar a información e presentar esquemas propios.	4
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	TI	Deberán elaborar traballos de investigación de maneira autónoma en diferentes soportes.	4
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	Deberán revisar os textos propios de maneira autónoma argumentando os cambios.	4
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	Utilizarán estratexias para resolver conflictos de maneira dialogada.	2
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	Participarán de maneira activa en interaccións orais adoptando actitudes de escoita activa.	2
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	Comprenderán e interpretarán a estructura e a información máis relevante de textos escritos multimodais.	4
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	Valorarán o contido e a forma criticamente de diferentes textos escritos.	4
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural	TI	Lerán textos de maneira autónoma respondendo ós seus propios gustos.	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	Lerán textos de maneira autónoma respondendo ós seus propios gustos.	1
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	Experimentarán a lectura en soportes diversos.	1
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado deberá por medio de textos escritos, orais e multimodais coñecer a riqueza cultural do seu entorno.	1
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	TI	Crearán diferentes textos persoais ou colectivos partindo da lectura de obras ou fragmentos onde valorarán os diferentes xéneros e estilos literarios.	1
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	Incorporarán os seus coñecementos léxicos e gramaticais para enriquecer difernte s textos de elaboración propia.	1
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	Revisarán de maneira autónoma os textos propios e emendarán os problemas utilizando os coñecementos explícitos.	1
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	Coñecerán as intencións comunicativas do emisor e a súa influencia no receptor,	1
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	TI	Consultarán de maneira autónoma diccionarios e todo tipo de manuais en distintos soportes para coñecer os distintos aspectos da lingua.	1

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.4 - Exploración e cuestionamento de prexuízos e estereotipos lingüísticos. Os fenómenos do contacto entre linguas: bilingüismo, préstamos, interferencias. Diglosia lingüística e diglosia dialectal.
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.1 - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C2.1.1 - Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.3 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.

Contidos
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.1 - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
4	El amor perdido	8

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	O alumnado utilizará estratexias para a resolución dialogada dos conflictos.	4
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	Valorarán criticamente o contido e a forma dos textos.	30
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	Calibrarán a fiabilidade de textos de diferentes procedencias.	2
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	Solucionarán problemas de comprensión lectora.	2
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	Argumentarán as eleccións lingüísticas do emisor e a súa influencia no receptor.	4
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	Presentarán textos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado.	20
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	Enriquecerán os textos con precisión léxica, e corrección gramática e gramatical.	2
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	Organizarán a información de maneira creativa e crítica.	2
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en	TI	Elaborarán traballos de investigación de maneira	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	TI	autónoma.	2
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	Revisarán os textos de maneira autónoma corrixindo os erros .	2
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	Deberán resolver os conflictos de maneira dialogada.	2
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	Participarán de maneira adecuada e practicando a escoita activa en interaccións orais formais.	1
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	Interpretarán a información máis relevante de textos escritos multimodais.	1
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	Valorarán criticamente o contido e a forma dos textos literarios.	6
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado será quen de compartir coa clase a análise dunha obra da literatura xuvenil actual empregando un formato audiovisual para expresar as súas conclusións da obra.	6
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	O alumnado será capaz de compartir coa clase as diferentes lecturas de elección propia , empregando para iso soportes diversos.	2
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado será capaz de interpretar textos lidos, vinculados ó contexto da obra, a corrente literaria a que pertence e as características dos xéneros e subxéneros estudados.	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	TI	O alumnado será capaz de crear textos de intención literaria, respectando as convencións formais dos diversos xéneros e estilos litearios.	2
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	PE	O alumnado será quen de producir textos de intención literaria respectando as convencións dos xéneros e empregando con eficacia os principais recursos.	2
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será quen de explicar mudanzas no significado das palabras e as relacións semánticas entre elas e os seus valores denotativos e connotativos.	2
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado debe recoñecer a diferenza entre significado e sentido, denotación e connotación e os diferentes fenómenos semánticos.	2
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	TI	O alumnado será quen de formular distintas xeneralizacións sobre o funcionamento da lingua empregando de maneira autónoma diccionarios e outros soportes.	2

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da

Contidos
linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes

Contidos
sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.1 - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
5	El heroísmo y la moral	9

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	O alumnado realizará unha escoita activa, respectando as opinións alleas e exporá con claridade expositiva e solidez argumentativa ás súas achegas arredor dos	4

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	temas máis destacados da narrativa actual.	4
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	TI	O alumnado será quen de valorar o contido e a forma dos textos.	4
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	O alumnado será quen de seleccionar de maneira autónoma diferentes textos e recoñecer a súa fiabilidade.	4
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será capaz de identificar e solucionar problemas de comprensión lectora.	2
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de explicar mudanzas no significado das palabras e as relacións semánticas entre elas e os seus valores denotativos e connotativos.	2
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado será quen de producir diferntes tipos de textos respectando as convencións de xénero e empregando con eficacia os principais recursos.	20
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado deberá utilizar correctamente os signos de puntuación. Tamén será capaz de transformar enunciados relacionando o esquema semántico e sintáctico da oración simple.	10
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	O alumnado será capaz de organizar a información e elaborar esquemas propios.	2
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	TI	O alumnado será quen de elaborar traballos de investigación literaria e lingüística de maneira autónoma.	2
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe	TI	O alumnado deberá empregar correctamente os signos ortográficos e gramaticais.	4

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
específica.	TI	O alumnado deberá empregar correctamente os signos ortográficos e gramaticais.	4
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	O alumnado utilizará estratexias para a resolución dialogada dos conflictos.	2
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado realizará unha escoita activa, respectando as opinións alleas e practicando a cortesía lingüística.	2
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado será capaz de recoñecer os valores dennotativos e connotativos de difernetes textos.	2
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado será capaz de interpretar textos lidos vinculados ó contexto da obra, a corrente literaria a que pertence e as características dos xéneros e subxéneros estudados.	10
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado será capaz de compartir coa clase a análise dunha obra libremente elexida , expresando ás súas conclusións de lectura.	8
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	O alumnado será quen de compartir a experiencia da lectura en soportes diversos.	1
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado será capaz de interpretar textos lidos vinculados ó contexto da obra, a corrente literaria a que pertence así como relacionalos con outras manifestacións artísticas e culturais.	1
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais	TI	O alumnado será capaz de crear diferentes textos en distintos soportes onde se empreguen as convencións formais dos difernetes xéneros e	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
dos diversos xéneros e estilos literarios.	TI	estilos.	2
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	PE	O alumnado elaborará textos con corrección ortográfica e gramatical.	4
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado revisará os textos propios de maneira autónoma.	1
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado recoñecerás os valores denotativos e connotativos da linguaxe.	1
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	TI	O alumnado será capaz de recoñecer as funciós sintácticas da oración simple.	12

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.3 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.

Contidos
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.

Contidos
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.1 - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
C5.1.3 - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría.
C5.1.4 - Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
6	El heroísmo en el amor	9

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	O alumnado realizará unha escoita activa, respectando as opinións alleas e expresará con claridade expositiva e solidez argumentativa as súas achegas arredor dos temas máis destacados da narrativa actual.	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	TI	O alumnado valorará o contido e a forma de diferentes textos así como os difernte s procedementos lingüísticos empregados.	2
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	O alumnado será quen de coñecer en diferentes textos a súa fiabilidade e calidade literaria e lingüística.	2
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será capaz de solucionar problemas de comprensión lectora.	1
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será capaz de recoñecer os valores denotativos e connotativos da linguaxe.	4
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado será quen de producir difernte s textos escritos con corrección ortográfica e gramatical.	20
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será capaz de incorporar procedementos para enriquecer os seus textos.	4
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	O alumnado será que de elaborar esquemas propios e organizar a información.	4
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	TI	O alumnado realizará traballos de investigación empregando diferentes soportes.	4
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de realizar propostas de mellora nos textos propios.	4
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	O alumnado utilizará ferramentas para chegar a resolución dialogada de conflictos, na procura de consensos.	4

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado participará de maneira activa en situacións orais de carácter dialogado adoptando aptitudes de escoita activa.	2
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado será quen de comprender o sentido global e a estructura de diferentes textos con certa complexidade.	2
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado será quen de realizar comentarios de textos literarios, vinculados a obra, corrente literaria e as características dos xéneros e subxéneros estudados.	20
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado será capaz de compartir a análise dunha obra elixida empregando o formato audiovisual para expresar as súas conclusións de lectura.	4
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	o alumnado compartirá a súa experiencia lectora co resto da clase.	1
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado establecerá vínculos entre diferentes textos , manifestacións artisticas e culturais mostrando a súa vinculación persoal na lectura.	1
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	PE	O alumnado será quen de producir textos de intención literaria, respectando as convencións de xénero e empregando con eficacia os principais recursos.	6
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será quen de enriquecer os proios textos empregando os recursos lingüísticos estudados.1	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado intentará mellorar os seus textos escritos aportando os seus coñecementos escritos.	1
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de explicar e argumentar os valores denotativos e connotativos da linguaxe.	1
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	PE	O alumnado deberá coñecer os complementos do verbo.	10

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.3 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores,

Contidos
propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos

Contidos
diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.1 - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
7	Héroes de lo cotidiano.	9

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	O alumnado deberá empregar extratexias para resolver conflictos de maneira dialogada.	2
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado realizará criticamente diferentes comentarios de textos.	20
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	O alumnado deberá coñecer a fiabilidade de diferntes textos.	2
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será quen de solucionar diferentes problemas de comprensión lectora.	2
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos	TI	O alumnado será quen de explicar mudanzas nos significados das palabras	4

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	e as relacións semánticas entre elas e os seus valores denotativos e connotativos.	4
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado realizará diferentes textos escritos con corrección ortográfica e gramatical.	10
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	o alumnado será quen de incorporar procedementos para enriquecer os seus textos escritos.	2
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	O alumnado será capaz de elaborar esquemas propios adoptando un punto de vista crítico.	2
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	PE	O alumnado elaborará traballos de investigación de maneira autónoma.	10
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	O alumnado deberá mellorar os seus escritos explicando de maneira arguumentada as diferentes mudanzas.	2
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	O alumnado esforzarase na solución dialogada dos conflictos.	2
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado realizará unha escoita activa, respectando as opinións alleas e exporá con claridade expositiva e solidez argumentativa as súas achegas arredor dos temas máis destacados da literatura actual.	2
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado deberá interpretar con sentido global diferentes textos.	2
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos	PE	O alumnado deberá elaborar diferentes comentarios de textos literarios.	10

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
empregados.	PE	O alumnado deberá elaborar diferentes comentarios de textos literarios.	10
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado debe seleccionar según os seus propios gustos lecturas que lerá de maneira autónoma.	4
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	O alumnado realizará lecturas en diferentes soportes.	1
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado vinculará as diferentes lecturas a otras manifestacións artísticas e culturais.	1
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	PE	O alumnado creará diferentes textos persoais ou colectivos con conciencia de estilo.	2
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será quen de enriquecer os seus textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo.	2
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado revisará os seus textos razonando as propostas de mellora.	2
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será capaz de recoñecer os valores denotativos e connotativos e explicar as súas mudanzas.	2
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e	PE	O alumnado será capaz de recoñecer os distintos complementos do verbo.	14

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	PE	O alumnado será capaz de recoñecer os distintos complementos do verbo.	14

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.3 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.

Contidos
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.1 - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
8	El heroísmo social.	9

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	O alumnado será capaz de resolver de forma dialogada e civilizada os conflictos.	2
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado será capaz de interpretar textos lidos vinculados o contexto da obra, a corrente literaria a que pertence e as características dos xéneros e subxéneros estudados.	20
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	O alumnado será que de seleccionar textos de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade.	2
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnando, empregando os seus coñecementos lingüísticos, será quen de solucionar algúns problemas de comprensión lectora.	2
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de explicar mudanzas no sentido e significado das palabras e as relacións semánticas entre elas e os seus valores denotativos e connotativos.	2
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado debe redactar textos individuais ou colectivos, revisalos e presentar textos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado.	10
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e	TI	O alumnado debe enriquecer textos mellorando os aspectos discursivos e de estilo.	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
gramatical.	TI	O alumnado debe enriquecer textos mellorando os aspectos discursivos e de estilo.	2
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	O alumnado debe elaborar esquemas propios adoptando un punto de vista crítico.	2
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	PE	O alumnado será capaz de elaborar traballos de investigación en difernetes soportes sobre diversos temas de interese académico.	10
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de revisar textos propios e facer propostas de mellora.	2
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	O alumnado será capaz de empregar estratexias para a resolución dialogada dos conflictos.	2
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado será quen de participar en interaccións orais informais, respectando o turno de palabra e a escoita activa.	2
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado será quen de explicar mudanzas no significado das palabras e as intencións do emisor, explicando o sentido global e a estructura dun texto.	2
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado será capaz de realizar comentarios de texto onde se valore o contido e a forma.	10
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado será capaz da lectura aotónoma de textos elixidos segundo os propios gustos.	2
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	O alumnado será capaz de compartir a propia experiencia lectora.	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado será quen de establecer vículos, a través de diferentes lecturas con outras manifestacións artísticas e culturais.	2
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	PE	O alumnado será capaz de crear textos persoais ou colectivos con intención literaria.	4
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	o alumnado será quen de enriquecer os seus textos con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	2
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	Revisar os textos propios argumentando as melloras.	2
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado serán quen de recoñecer os valores denotativos e connotativos da linguaxe.	2
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	PE	O alumnado deberá recoñecer as clases de oracións e as modalidades oracionais.	14

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.

Contidos
C2.2.3 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.3 - Uso coherente das formas verbais nos textos. Correlación temporal na coordinación e subordinación de oracións, e no discurso relatado.
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da

Contidos
biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.1 - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
9	Libertad de expresión.	9

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	o alumnado será quen de empregas estratexias dialogadas para a resolucións de conflictos.	2
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	TI	O alumnado será capaz de explicar mudanzas no significado das palabras e as relacións semánticas entre elas e os seus valores denotativos e connotativos.	2
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais de certa complexidade, avaliando a súa calidade, fiabilidade e eficacia e a idoneidade da canle utilizada.	TI	O alumnado será quen de valorar a forma e os contidos de determinados textos orais e multimodais.	2
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado será capaz de comprender e interpretar diferentes textos escritos e multimodais.	2
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado será capaz de facer diferentes comentarios de texto.	20
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	O alumnado será quen de seleccionar diferentes textos calibrando a súa fiabilidade.	2
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será capaz de solucionar diferentes problemas de comprensión lectora.	2
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de recoñecer os valores denotativos e connotativos da linguaxe.	2
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	TI	O alumnado deberá evitar os usos discriminatorios da lingua e recoñecer os usos manipuladores da linguaxe.	2
CA3.1 - Realizar exposicións orais de certa extensión e complexidade con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social, educativo e profesional axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez,	TI	O alumnado deberá realizar exposicións orais de certa extensión con fluidez, coherencia e cohesión.	10

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
coherencia e cohesión e co rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	TI	O alumnado deberá realizar exposicións orais de certa extensión con fluidez, coherencia e cohesión.	10
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado, mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado participará en interacións orais informais, mantendo unha escoita activa e respectando as opinións propias e alleas.	2
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado realizará diferentes textos escritos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado.	10
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será quen de enriquecer os seus escritos con precisión léxica e corrección gramatical e ortográfica.	2
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	O alumnado será capaz de elaborar esquemas propios .	2
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	PE	O alumnado será capaz de elaborar traballos de investigación de maneira autónoma en diferentes soportes.	10
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de revisar textos propios de maneira autónoma.	1
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	O alumnado será capaz de empregar estratéxias para a resolución dialogada dos conflictos.	1
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado será quen de participar de maneira adecuada en interaccións orais adoptando a escoita activa e respectando as opinións alleas.	1
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade,	TI	O alumnado deberá recoñecer o valor connotativo e denotativo da linguaxe.	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado deberá recoñecer o valor connotativo e denotativo da linguaxe.	1
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	TI	O alumnado será quen de valorar criticamente a forma e o contido de diferentes textos literarios.	1
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado será quen de ler de maneira autónoma textos seleccionados segundo os propios gustos e intereses.	1
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	O alumnado experimentará a lectura en soportes diversos.	1
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado será capaz de establecer vínculos entre as lecturas e outras manifestacións artísticas e culturais.	1
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	TI	O alumnado será quen de crear diferentes textos persoais e colectivos en diferentes soportes.	1
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será capaz de enriquecer os seus textos con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	2
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será quen de revisar os propios textos e xplicará as mudanzas no significado das palabras e as relacións semánticas entre elas.	2
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será capaz de explicar as relacións denotativas e connotativas da linguaxe.	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	PE	O alumnado deberá recoñecer o proceso comunicativo e o texto.	14

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.3 - Desenvolvemento da reflexión interlingüística.
C1.4 - Exploración e cuestionamento de prexuízos e estereotipos lingüísticos. Os fenómenos do contacto entre linguas: bilingüismo, préstamos, interferencias. Diglosia lingüística e diglosia dialectal.
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.2 - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
C2.2.3 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.1 - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Identificación das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C2.4.2 - Análise dos mecanismos de cohesión. Conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.

Contidos
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.2.2 - Respecto polas propiedades textuais nas creacións propias: coherencia, cohesión e adecuación.
C3.2.3 - Xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.2 - Mecanismos de cohesión. Emprego de conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.

Contidos
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
10	Libertad de elección.	9

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	O alumnado será capaz de resolver conflictos de maneira consensuada.	2
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais de certa complexidade, avaliando a súa calidade, fiabilidade e eficacia e a idoneidade da canle utilizada.	TI	O alumnado será quen de valorar contido e forma de diferentes textos orais.	2
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias e	TI	O alumnado será quen de interpretar o sentido global de diferentes textos escritos e multimodais.	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado será quen de interpretar o sentido global de diferentes textos escritos e multimodais.	2
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	TI	O alumnado será quen de valorar criticamente textos de certa complexidade.	2
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	O alumnado será capaz de seleccionar de maneira autónoma diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade.	2
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado saberá identificar algúns problemas de comprensión lectora.	2
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de explicar mudanzas no significado das palabras e as relacións semánticas entre elas e os seus valores denotativos e connotativos.	2
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	TI	O alumnado será quen de identificar os usos discriminatorios da lingua, os elementos manipuladores así como os elementos non verbais da comunicación.	2
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado será quen de elaborar textos escritos e multimodais presentando textos coherentes, cohesionado e co rexistro adecuado.	10
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado enriquecerá os seus textos atendendo a aspectos de estilo e a precisión léxica, sen esquecer a corrección ortográfica e gramatical.	2
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	O alumnado será capaz de elaborar esquemas propios e organizar a información.	2
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en	TI	O alumnado será quen de elaborar traballos de	10

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	TI	investigación en diferentes soportes.	10
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será capaz de revisar os textos propios argumentando as mudanzas a partir dunha reflexión sobre a lingua.	2
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	O alumnado será quen de empregar estratexias para a resolución dialogada dos conflictos.	2
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado será capaz de participar de maneira activa en interaccións orais informais, respectando o turno de palabra e realizando unha escoita activa.	2
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado será quen de recoñecer os valores denotativos e connotativos da linguaxe.	2
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado será capaz de realizar diferentes comentarios de texto.	12
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado será capaz de ler de maneira autónoma textos da súa propia elección.	2
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	O alumnado será quen de compartir a experiencia da lectura en soportes diversos.	2
CA4.6 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico, atendendo á configuración e á evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	TI	O alumnado será capaz de explicar as relacións internas das obras literarias e as relacións do texto co seu contexto sociohistórico atendendo a evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	4
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais,	TI	O alumnado será quen de establecer vínculos entre os textos lidos con outras manifestacións artísticas e culturais.	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado será quen de establecer vínculos entre os textos lidos con outras manifestacións artísticas e culturais.	2
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	PE	O alumnado será capaz de crear textos personais ou colectivos con intención artística.	10
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será quen de enriquecer os textos con precisión léxica, ortográfica e gramatical.	2
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será quen de explicar as mudanzas a partir da reflexión metalingüística.	2
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será capaz de recoñecer os valores denotativos e connotativos da linguaxe.	2
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	PE	O alumnado deberá coñecer as modalidades textuais.	14

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.3 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).

Contidos
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.1 - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.2.4 - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.

Contidos
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
11	Libertad de costumbres.	9

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma	TI	O alumnado será quen de empregar estratexias para a resolución	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
educativo e social.	TI	dialogada dos conflictos.	2
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais de certa complexidade, avaliando a súa calidade, fiabilidade e eficacia e a idoneidade da canle utilizada.	TI	O alumnado será capaz de valorar forma e contido de textos orais e multimodais.	2
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado será quen de interpretar o sentido global de textos de certa complexidade.	2
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	TI	O alumnado será quen de valorar criticamente o contido e a forma de diferentes textos.	2
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	O alumnado será capaz de calibrar as diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade.	2
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será quen de solucionar algúns problemas de comprensión lectora.	2
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de explicar as mudanzas no significado das palabras e as relacións semánticas entre elas e os seus valores denotativos e connotativos.	2
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	TI	O alumnado será quen de identificar os usos discriminatorios da lingua e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e analise de diferentes elementos lingüísticos.	2
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado será capaz de elaborar diferentes textos escritos e multimodais e presentalos con coherencia, cohesión e rexistro adecuado.	10
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será capaz de enriquecer os textos propios con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	o alumnado será quen de elaborar esquemas propios e adoptar un punto de vista crítico.	2
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	PE	O alumnado será quen de elaborar traballos de investigación en diferentes soportes sobre diversos temas.	10
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será capaz de revisar os textos propios e facer propostas de mellora a partir da reflexión metalingüística.	2
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	O alumnado será capaz de empregar estratexias para a resolución dialogada dos conflictos.	2
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado realizará unha escoita activa, respectando as opinións alleas e exporá con claridade expositiva e solidez argumentativa as súas achegas arredor dos temas máis destacados da narrativa actual.	2
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado recoñecerá os valores denotativos e connotativos da linguaxe.	2
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado realizará diferentes comentarios de texto.	10
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado será quen de ler lecturas seleccionadas según os propios gustos.	2
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	O alumnado será capaz de ler en soportes diversos.	2
CA4.6 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico, atendendo	TI	O alumnado será capaz de interpretar textos lidos vinculados ó contexto da obra, a corrente literaria a que pertence e as	4

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
á configuración e á evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	TI	características dos xéneros e subxéneros estudados.	4
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado será quen de establecer vículos entre as obras estudadas e outras manifestacións culturais e artísticas.	2
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	PE	O alumnado será quen de crear textos persoais e colectivos con intención literaria e conciencia de estilo.	10
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será capaz de enriquecer os propios textos con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	2
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será capaz de revisar os propios textos, argumentando as mudanzas e as propostas de mellora.	2
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de explicar as mudanzas no significado das palabras e os seus valores denotativos e connotativos.	2
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	PE	O alumnado deberá recoñecer as diferentes modalidades textuais.	16

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.

Contidos
C2.1 - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.4 - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo.
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.1 - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.

Contidos
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

Identificación da unidade didáctica

UD	Título da UD	Duración
12	Libertad frente a los estereotipos.	8

Criterios de avaliación

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
CA1.3 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe, partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	TI	O alumnado será quen de evitar os usos discriminatorios e os abusos a través da palabra partindo da análise de diferentes textos e dos elementos non verbais da comunicación.	2
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	TI	O alumnado será quen de empregar estratexias para a resolución dialogada dos conflictos.	2
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	TI	O alumnado será capaz de valorar o contido e a forma de diferentes textos.	2
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	TI	O alumnado será quen de seleccionar diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade.	2
CA2.6 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostible e saudable das tecnoloxías dixitais relacionándoos coa busca da información.	TI	O alumnado será capaz de adoptar hábitos de uso equilibrado das tecnoloxías dixitais para a búsqueda de información.	2
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será quen de solucionar problemas de comprensión lectora.	2
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de explicar mudanzas no significado das palabras e as relacións semánticas entre elas e os seus valores denotativos e connotativos.	2
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	TI	O alumnado será capaz de identificar os usos discriminatorios da lingua, as manipulacións da linguaxe partindo da reflexión lingüística.	2
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto	PE	O alumnado será capaz de elaborar diferentes textos escritos con coherencia, cohesión e rexistro adecuado.	10

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	O alumnado será capaz de elaborar diferentes textos escritos con coherencia, cohesión e rexistro adecuado.	10
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será quen de incorporar procedementos para enriquecer os propios textos con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	2
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	TI	O alumnado será capaz de elaborar esquemas propios adoptando un punto de vista crítico e creativo.	2
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	PE	O alumnado será capaz de elaborar diferentes traballos de investigación en diferentes soportes.	10
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	TI	O alumnado será quen de revisar os textos propios argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística.	2
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	TI	O alumnado será capaz de resolver conflictos de forma dialogada e consensuada.	2
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	TI	O alumnado realizará unha escoita activa, respetando as opinións alleas e exporá con claridade expositiva e solidez argumentativa as súas achegas arredor dos temas máis destacados da narrativa actual.	2
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	TI	O alumnado será quen de interpretar o sentido global dos textos así como recoñecer os valores denotativos e connotativos.	2
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	PE	O alumnado realizará distintos comentarios de textos.	10
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural	TI	O alumnado elixirá as propias lecturas segundo os seus intereses e lerá de maneira autónoma.	2

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos de consecución	Peso orientativo
explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	TI	O alumnado elixirá as propias lecturas segundo os seus intereses e lerá de maneira autónoma.	2
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	TI	O alumnado será quen de ler en soportes diversos.	2
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	TI	O alumnado será capaz de establecer vículos entre os textos lidos e comentados e outras manifestacións artísticas e culturais.	10
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	PE	O alumnado será capaz de crear textos persoais ou colectivos con sentido artístico, empregando as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	10
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	TI	O alumnado será quen de enriquecer os propios textos con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	2
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	TI	O alumnado será capaz de revisar os textos propios, argumentando as mudanzas e enmendando os problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos lingüísticos propios.	2
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	TI	O alumnado debe recoñecer os valores denotativos e connotativos da linguaxe.	2
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	PE	O alumnado deberá coñecer o funcionamento dos medios de comunicación e as redes sociais.	12

Lenda: Tipo instrumento PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
C1.5 - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
C2.1 - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C2.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.2.1 - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C2.2.5 - Análise crítica dos xéneros discursivos propios do ámbito social. Riscos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. A imaxe e os elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais.
C2.3 - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
C2.3.1 - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.2 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
C2.3.3 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
C2.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C2.4.3 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
C2.4.4 - Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C3.1 - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
C3.1.1 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
C3.2 - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.2.1 - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
C3.2.5 - Xéneros discursivos do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital.
C3.3 - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
C3.3.1 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
C3.3.2 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
C3.3.3 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
C3.4 - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
C3.4.1 - A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.

Contidos
C3.4.4 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
C3.4.5 - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
C4.1 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
C4.1.1 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
C4.1.2 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector.
C4.1.3 - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
C4.1.4 - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
C4.1.5 - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
C4.1.6 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
C4.2 - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
C4.2.1 - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
C4.2.2 - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
C4.2.3 - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
C4.2.4 - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
C4.2.5 - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
C4.2.6 - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
C5.1 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
C5.1.6 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A intervención educativa en Lingua Castelá e Literatura debe desenvolver de xeito gradual e progresivo as aprendizaxes que faciliten ao alumnado a consecución dos obxectivos da materia e da etapa, así como unha axeitada adquisición das competencias clave. Este enfoque metodolóxico require partir, polo tanto do nivel competencial previo do alumnado para acadar unha aprendizaxe significativa, eficaz, funcional e aplicable á realidade máis próxima dos estudantes. Trátase pois, de deseñar unha metodoloxía activa,baseada fundamentalmente na dimensión investigadora do alumnado e na toma de decisións res`ponsables, asentadas no pensamento crítico e reflexivo, a través da elaboración de actividades que precisen dun proceso de descubrimento e análise progresivamente autónomos, así como do razoamento e resolución lóxica dos problemas. De aí a importancia de empregar métodos diferenciados para dar acollida e resposta aos diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado, favorecendo e fomentando a capacidade de aprender por si mesmos.Atenderase, polo tanto, á diversidade a través de propostas individualizadas en función das necesidades detectadas:aplicación de adaptacións curriculares significativas, dinámicas de reforzo educativo dentro e fóra da aula ordinaria, agrupamentos flexibles, actividades específicas para abordar as destrezas nas que se observen as maiores dificultades(comprensión e expresión oral e escrita, comunicación, reflexión lingüística, educación literaria, resolución de problemas, razoamento lóxico, desenvolvemento do pensamento abstracto...).

Para que esta metodoloxía acade a efectividade desexada, é imprescindible outorgarlle un carácterinterdisciplinar, relacionando a materia de Lingua Castelá e Literatura con outras disciplinas do currículo, traballando de maneira conxunta as competencias clave e dotando ao alumnado da capacidade lingüística que lle permita amosar, relacionar e extrapolar de forma coherente, cohesionada e adecuada os coñecementos adquiridos noutras materias. A colaboración transversal cos departamentos lingüísticos dos centros, co Equipo de Dinamización da Lingua Galega e coa Biblioteca Escolar constituirá un apoio importante para mellorar a asimilación de capacidades e coñecementos sobre a comunicación. Todos eles, de xeito coordinado, deberán contribuir a mellorar os procesos de produción e recepción oral, escrita e multimodal, así como a alfabetización informacional.

Estes principios metodolóxicos han de aplicarse arredor de contidos concretos, polo que convén definir o seu campo de actuación en conexión coas actividades máis relevantes da materia de Lingua Castelá e Literatura,relacionadas cos seus bloques de contido: As linguas e os seus falantes, Comunicación, Educación Literaria e Reflexión sobre a lingua. Polo tanto , plantexarase o traballo na aula a partir das seguintes concrecións metodolóxicas :

1.- Deseño de actividades a partir de textos extraídos do ámbito persoal,social e académico do alumnado. Estas tarefas, diversificadas e organizadas por niveis de difilcultade, permitirán o traballo competencial e favorecerán o desenvolvemento do pensamento crítico e creativo.

2.- Emprego de estratexias para a comprensión e a recomendación lectora:

-Lectura compartida de textos propios de ámbito persoal, social e académico para procurar a interacción entre iguais,posto que todo o alumnado participará na lectura en voz alta dos fragmentos escollidos, a escoita activa, a comprensión oral e a explicación e argumentación arredor da interpretación dos mesmos.

- Lectura de textos adscritos aos distintos xéneros discursivos para captar a información esencial, realizar as inferencias necesarias para a súa correcta comprensión, recoñecer a idea principal e as secundarias, identificar a súa estructura e interpretar os fragmentos propostos tendo en conta as súas características formais e temáticas.

-Lectura dixital(e-book,blogues,foros, wikis, textos procedentes das redes sociais) para o desenvolvemento dunha competencia lectora parcialmente diferente á empregada na comprensión e análise dos textos impresos.

-Lectura comprensiva e expresiva de textos pertencentes aos distintos xéneros literarios (lectura compartida, recitado de poemas, dramatización de textos dialogados), arredor de temas próximos á realidade e aos gustos do alumnado, acompañados de estratexias de comprensión lectora, como a aclaración dos propósitos de lectura, a activación dos coñecementos previos dos estudantes, a atención aos contidos principais do texto e a formulación de predicións de lectura.

- Composición de recomendacións ou recensións das obras de lectura traballadas a través de exposicións orais, booktrailers e outras aplicacións multimedia de carácter compilatorio.

3.- Utilización de recursos para mellorar a oralidade a través de actividades contextualizadas en situacións reais e próximas ao alumnado, mediante o emprego de audios, vídeos e recreación de conversas veraces que podan producirse na contorna dos estudantes. Proporase, así, unha ampla variedade de situacións comunicativas espntáneas e planificadas e de contextos formais e informais, co fin de abordar desde un punto de vista práctico os distintos rexistros, elementos e principios da comunicación.

4.-Creación de textos escritos con diversas finalidades(narrar, describir, informar, expoñer, argumentar...), pertencentes aos ámbitos persoal, social, académico, seguindo as distintas fases da construción textual: a planificación das ideas a través dun borrador, determinado o propósito comunicativo e o destinatario; a redacción; a revisión e a edición final, incidindo na corrección formal(puntuación, ortografía,estructuras gramaticais, ampliación de vocabulario e presentación).

5.- Elaboración de resumos, esquemas, sínteses e mapas conceptuais a partir de textos orais e escritos para fomentar no alumnado a conciencia da propia comprensión textual.

6.-Exercitación de comentarios e actividades de comprensión de textos escritos e multimodais literarios e non literarios a través de tarefas secuenciadas e guiadas referidas á forma e ao contido dos fragmentos propostos.

7.-Creación de textos con intención literaria a partir de modelos dados ou de discursos non literarios(noticias, reportaxes, crónicas...)

8.- Emprego de diccionarios impresos e dixitais, propiciando o seu uso como unha forma de ampliar o caudal léxico do alumnado e resolver as súas dúbidas lingüísticas e

morfosintácticas.

9.-Manexo dos recursos propios das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para a procura de datos, a realización de traballos multimedia, a consulta da prensa dixital e a creación de espazos virtuais con material didáctico integrado.

10.- Utilización dos fondos, servizos e recursos da Biblioteca escolar como espazo creativo de aprendizaxe e construción de novos coñecementos a través da consulta de libros, dicionarios, xornais, materiais audiovisuais, potenciando tamén a lectura autónoma para a creación dunha identidade lectora sólida e definida, fundamentada no enriquecemento cultural e a interrelación entre as distintas áreas do saber.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Libro de texto 3º eso.
Documentos e recursos elaborados ou facilitados polo docente.
Escolma de textos variados, orais, escritos, multimodais en diversos formatos e soportes.
Selección de fragmentos e/ou obras de lectura obrigatorias e voluntarias coas súas correspondentes guías de lectura.
Boletíns con actividades de reforzo, ampliación e recuperación.
Actividades interactivas, animacións, vídeos e espazos dixitais para a construcción de novas aprendizaxes.
Recursos e aplicacións informáticas e multimedia.
Materiais de educación e consulta.
Emprego do debate como ferramenta que estimula o seu interese e a súa capacidade para reflexionar.

A selección dos materiais docentes que integran a programación didática da materia de Lingua Castelá e Literatura debe adaptarse ao modelo de intervención educativa proposto. Neste sentido, ha de dar resposta á adecuación ao contexto do centro, á correspondencia cos obxectivos trazados, á coherencia cos contidos e temas transversais estudados e o seu grao de adquisición e dificultade a aos criterios de avaliación definidos para cada curso. Ademais, debe abarcar unha variedade de actividades individuais e grupais que poñan en práctica os conceptos e procedementos estudados e aborden axeitadamente a atención a diversidade na aula. Finalmente, todos os recursos utilizados han de presentar unha claridade expositiva que favoreza a inmediata comprensión oral e escrita do alumnado.

Así pois, a proposta metodolóxica para a materia de Lingua Castelá e Literatura supón, ademais dos materiais teóricos necesarios para o desenvolvemento de cada unidade didáctica, o emprego dunha grande variedade de textos orais, escritos e multimodais procedentes de diversas tipoloxías e situacións comunicativas para a súa análise e comentario.

O achegamento do alumnado á realidade na que vive a través da interpretación textual outorga á materia unha dimensión funcional innegable. Por iso, convén traballar tamén con discursos extraídos dos xéneros xornalísticos, que aproximen aos estudantes á comprensión de temas de actualidade que lles permitan ser críticos co contexto que os rodea.

A escolma de fragmentos e obras de lectura obrigatorias e voluntarias, como obxecto de observación, reflexión e crítica, pretende favorecer o hábito lector do alumnado, partindo de textos próximos aos seus intereses e expectativas para ir achegándonos progresivamente á literatura clásica.

O emprego de fichas de traballo, actividades interactivas, animacións, vídeos e aplicacións multimedia permiten o reforzo, consolidación e afonadamento das aprendizaxes adquiridas, a escoita activa, a empatía e o debate a través de tarefas competenciais próximas á realidade

do alumnado. Favorece tamén a investigación sobre temas de actualidade e problemas reais e a activación de estratéxias e mecanismos de comprensión lectora a partir de textos literarios e non literarios, posto que implica a procura de información, a interpretación e relación dos datos obtidos e a reflexión sobre o contido e a forma.

O emprego das TIC constitúe un recurso ineludible, pois actúa como ferramenta fundamental para a obtención de información, a súa transformación en coñecemento propio e a difusión dos resultados de proxectos e traballos de investigación. Neste sentido, recoméndanse, entre outros, os seguintes materiais de consulta:

Dicionario da Real Academia Española : www.rae.es

Dicionario Panhispánico de Dúbidas: www.rae.es/dpd

Medios de comunicación: www.prensaescrita.com/prensadigital.php

Compilación da obra lírica dos poetas máis relevantes en lingua castelá : www.los-poetas.com

Espazo para a creación poética propia, a confección de libros virtuais, a compilación lírica e o comentario de textos de outros autores: www.poemas-del-alma.com

Ampla colección de audio e videopoemas: www.palabravirtual.com

Biblioteca virtual Miguel de Cervantes : www.cervantesvirtual.com

Portal de recursos educativos Leer.es : leer.es.

Prácticas de lectura intensiva e comprensión lectora : www. xtec.cat/~jgenover/complec.htm

Biblioteca dixital con máis de catro mil títulos de literatura clásica e comtemporánea en castelán: eleo.mecd.gob.es

Plataforma educativa para traballar a comprensión lectora : www.intralineas.com

Materiais de Lengua e Literatura: www.materialesdelengua.org

Aula de letras: www.auladeletras.net

Analizador morfosintáctico do Ministerio de Educación : intef.es

Exercicios interactivos para traballar o léxico: www.xtec.cat/~jgenover/lexico.htm

Actividades interactivas sobre sintaxe : www.xtec.cat/~jgenover/lexico.htm

Actividades interactivas sobre ortografía, lingua e diversidade : www.xtec.cat/~jgenover/miscel.html

Páxina web do ITE(Instituto Nacional de Tecnoloxías Educativas) : intef.es/recursos-educativos/ recursos-para-el-aprendizaje-en-línea/

Recursos dixitais que complementan o libro de texto do alumnado : oxfordpremium.es

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Na primeira semana de clase, haberá unha proba escrita que recabará datos para a avaliación inicial. A proba constará de dúas partes : comentario de texto e cuestionario tipo test. O comentario de texto avalía a capacidade de comprensión e expresión escrita, e o test recolle os contidos curriculares básicos da materia a nivel 2º de ESO.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos na materia:

	Lingua castelá e literatura								
Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9
Peso UD/ Tipo Ins.	8 %	8 %	8 %	8 %	10 %	8 %	8 %	10 %	8 %
Proba escrita	72	54	44	58	34	56	66	68	54
Táboa de indicadores	28	46	56	42	66	44	34	32	46

	Lingua castelá e literatura				Total Prog.
Unidade didáctica	UD 10	UD 11	UD 12	Total UA	
Peso UD/ Tipo Ins.	8 %	8 %	8 %	100 %	100 %
Proba escrita	46	56	52	55 %	55 %
Táboa de indicadores	54	44	48	45 %	45 %

Criterios de cualificación:

En cada avaliación, ponderaranse dúas variables :

1.- Probas escritas.

2.- Traballos en clase, segundo táboas de indicadores(rúbricas, escalas de valoración, etc): formulación de dúbidas, proposta de accións, participación no traballo grupal con adecuación as normas de cortesía lingüística, elaboracións de proyectos, lecturas guiadas e lecturas autónomas.

Para a obtención da cualificación de cada avaliación, a ponderación efectuarase segundo as porcentaxes establecidas nas respectivas unidades didácticas.

O alumnado superará a materia en dous supostos:

1.- Ten a avaliación positiva nas tres avaliacións.

2.-A media entre as tres avaliacións, aplicando o redondeo,é igual ou superior a 5.

A cualificación final obtense a partir da media aritmética entre as notas das tres avaliacións parciais, con aplicación do redondeo.O alumnado coa materia superada aínda pode mellorar a súa cualificación nun punto en caso de elaborar un traballo escrito entre os propostos polo departamento, con valoración positiva, que debe entregar o último día de clase.

Criterios de recuperación:

En caso de non ter superada a materia segundo os anteriores supostos, esta poderá recuperarse mediante a realización dun exame final en xuño que versará sobre as partes suspensas.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

O profesorado do nivel en curso fará o seguimento do alumnado que deba recuperar a materia pendente.

A materia pendente queda recuperada nos seguintes supostos :

1.- Avaliación positiva de dous cadernos con actividades relativas ao currículo da materia de Lingua Castelá e Literatura de 2ESO, que deberán ser entregados nos meses de decembro e abril. A cualificación, en tal caso, será 5.

2.-En caso de non recuperarse a materia pendente por esta vía, ou en caso de querer aspirar a unha nota maior a 5, deberá superarse unha proba final(exame) sobre o currículo da materia de 2º curso. A nota final será a desta proba, con aplicación do redondeo. A data desta proba será fixada pola xefatura de estudos.

5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias

Este apartado non procede nesta etapa.

6. Medidas de atención á diversidade

As aulas reflicten a diversidade da sociedade na que vivimos. O recoñecemento da diversidade do alumnado constitúe un principio fundamental que debe rexer toda acción educativa. Unha das finalidades da educación é asegurar a igualdade de oportunidades de todos os alumnos e alumnas poñendo os medios para evitar o fracaso escolar e o risco de abandono do sistema educativo.

A atención a diversidade enténdese como o conxunto de actuacións educativas dirixidas a dar resposta ás diferentes capacidades, motivacións e intereses, ritmos e estilos de aprendizaxe e situacións personais do alumnado. Estas medidas oriéntanse a acadar os obxectivos e as competencias establecidas para a ESO e réxense polos principios de equidade, calidade e igualdade de oportunidades, non discriminación, integración, accesibilidade e cooperación da comunidade educativa.

As medidas de atención a diversidade deben atender ó principio de inclusión educativa. Isto supón recoñecer a lexitimidade das diferenzas de todos os individuos, asumíndoas como un valor que enriquece o contexto educativo. Este principio establece que o estudantado, sexa cal sexa a súa condición persoal, dispoña da súa contorna educativa das condicións necesarias de acceso a unha formación integral e outorgue experiencias de aprendizaxe significativos para todas e todos.

Neste sentido, faise preciso establecer medidas, metodoloxías e compoñentes que permitan ao profesorado abordar con garantías a diversidade nas aulas.

O plan de atención concretarase nos seguintes elementos:

-Combinación de metodoloxías e fíos conductores das unidades didácticas, vinculados ao desenvolvemento emocional do alumnado e a súa integración no grupo. Uso de métodos diferenciados que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe e favorezan a capacidade de aprender por si mesmos.

-Diversidade de agrupamentos e tarefas propostos, articulación de itinerarios diferenciados e combinación de linguaxes e soportes orientados a satisfacer as esixencias de aprendizaxe de cada alumna e alumno e a permitir o seu desenvolvemento individual.

-Deseño de programas específicos de reforzo e ampliación destinados a mellorar as posibilidades de alcanzar os obxectivos da etapa.

-Realización de proxectos significativos para o alumnado. O deseño de tarefas e proxectos de traballo deben basearse en contextos auténticos e recoñecibles para resultar significativos e deben ter en conta as vivencias particulares do alumnado. Alén diso, o traballo colaborativo en proxectos debe potenciar que cada adolescente teña os seus tempos e os seus espazos de protagonismo e recoñecemento da súa valía persoal e da súa capacidade de contribuir a desenvolver a actividade, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión e a responsabilidade.

-O traballo cooperativo, coa proposta de tarefas nas que o alumnado debe regular a súa conduta, a súa expresión e a súa capacidade para relacionarse cos demais. A través do diálogo e da iteracción, contribuirase a desenvolver a capacidade de participar activamente nun equipo, a reflexión sobre as propias ideas, o resoecto crítico a outros puntos de vista, a asunción de responsabilidades e o respecto ás normas acordadas.

-A resolución de problemas e conflictos en colaboración co fin de contribuír á adquisición das competencias necesarias para seguir os procesos de pensamento, utilizar o razoamento e analizar criticamente os problemas sociais e históricos.

-A gradación da aprendizaxe. O desenvolvemento das capacidades e dos contidos deberá facerse dun xeito gradual e progresivo, de maneira que se vaian adquirindo habilidades máis complexas que propicien a aprendizaxe individual e autónoma. A gradación entre cursos non se establece mediante a distribución difernciada de contidos, senon en función da diferente complexidade de textos, das habilidades de comprensión ou expresión requeridas, da metalinguaxe necesaria para a reflexión sobre os usos ou do grao de autonomía do alumnado.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Prevención e resolución pacífica de conflictos.	X					
ET.2 - Educación cívica e en valores.						
ET.3 - Formación estética.						X
ET.4 - Igualdade entre mulleres e homes.					X	X
ET.5 - Liberdade de expresión					X	
ET.6 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais.						
ET.7 - Fomento do espírito crítico e científico.					X	

	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.1 - Prevención e resolución pacífica de conflictos.						X
ET.2 - Educación cívica e en valores.	X	X				
ET.3 - Formación estética.			X			
ET.4 - Igualdade entre mulleres e homes.		X	X			
ET.5 - Liberdade de expresión	X					
ET.6 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais.		X		X		
ET.7 - Fomento do espírito crítico e científico.				X		

Observacións:

No artigo 18 do Anteproxecto do Decreto polo que se establece a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia, establécese que, sen perxuízo do seu tratamento específico nalgunhas das materias da etapa, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o emprendemento social e empresarial, o fomento do espírito crítico e científico, a educación emocional e en valores, a igualdade de xénero e a creatividade, traballaranse en todas as materias.

A acción educativa debe fomentar de maneira trnsversal valores como a igualdade entre homes e mulleres, a non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, a resolución pacífica de conflictos, a educación para a saúde,a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais. así mesmo, promoveremos a defensa da liberdade, a igualdade, os dereitos humanos e a paz, e o rexeitamento de calquera tipo de violencia, racismo ou xenofobia.

Evitaremos os comportamentos e os contidos sexistas e os estereotipos que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

A materia debe contribuir tamén a incorporar elementos relacionados co desenvolvemento sostible e a protección do medio ambiente e coas situacións de risco derivadas do uso das TIC.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
Celebración de efemérides como o Día do Libro ou o Día das Letras Galegas.	Coa celebración destas datas , o alumnado realizará unha escolma de textos do Quijote e outra do autor/a ao que se lle adique o Día das Letras.
Gravación de podcast con diversos textos literarios.	O alumnado pode gravar textos que respondan os seus gustos e intereses e compartilos con outros compañeiros de curso.
Elaboración de booktráilers.	Esta actividade é idónea para que o alumnado presente os libros de lectura elixidos e anime aos compañeiros a ler.
Obradoiro de escritura creativa.	O alumnado elaborará textos en distintos formatos para mostrar a súa visión do mundo ó resto dos compañeiros de clase.
Buscando noticias.	Na sociedade actual, o alumnado debe coñecer a linguaxe dos medios, con sentido crítico e recoñecer as noticias falsas ou interesadas.
Cine, máis cine, por favor.	O alumnado completará as súas lecturas co visionado de diferentes películas. Así se poderá traballar as diferenzas entre a linguaxe literaria y a cinematográfica.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Ao comezo de cada unidade, infórmarase ao alumnado sobre os obxectivos propostos e as competencias que se traballarán.
As actividades propostas son variadas en canto a súa tipoloxía e sistema de traballo.
A planificación e a distribución do tempo asignado a cada tarefa é axeitada.
Empregáronse recursos e materiais didácticos variados.
Aplicáronse estratexias de aprendizaxe como a lectura comprensiva, a procura de información significativa, a elaboración de textos...etc.
Aplicouse a metodoloxía didáctica establecida na programación.
Desenvolvéronse as medidas de atención á diversidade necesarias aos alumnos que así o requiren.
Leváronse a cabo medidas de reforzo educativo dirixidas ao alumnado con dificultades de aprendizaxe.
Realízanse actividades complementarias programadas.
Explicáronse e corrixíronse na aula as actividades levadas a cabo nas distintas unidades didácticas.
Aplicáronse procedementos e criterios de avaliación establecidos na programación didáctica.
Utilizáronse diferentes instrumentos de avaliación.
Desenvolvéronse procedementos e actividades de recuperación para o alumnado con algunha avaliación suspensa.

Descrición:

A avaliación da práctica docente favorece os procedementos de análise, reflexión e debate arredor da realidade educativa do centro sobre os seguintes aspectos:

-A xestión adecuada para a planificación do proceso de ensino-aprendizaxe na aula.

-A concreción do currículo, a súa adaptación ao contexto e a organización efectiva dos contidos, actividades e obxectivos propostos.

-A avaliación dos resultados obtidos polo alumnado e a adopción das medidas de mellora adaptadas ás súas necesidades de aprendizaxe.

-A inclusión e atención á diversidade como resposta educativa á totalidade do alumnado para promover a consecución do éxito escolar.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A programación didáctica da materia de Lingua Castelá e Literatura estará a disposición da comunidade educativa do centro, e, ademais, a comenzos de curso, proporcionarase ao alumnado un extracto da mesma cos seus puntos esenciais: obxectivos, criterios, instrumentos e procedementos de avaliación, materiais didácticos e sistema de recuperación.

A programación didáctica será obxecto de seguimento e avaliación a través da aplicación PROENS e poderá sufrir as modificacións precisas para adaptarse ás necesidades educativas do alumnado, en beneficio da correcta evolución do proceso ensino-aprendizaxe e da consecución dos obxectivos establecidos. Ditas modificacións, debidamente xustificadas, figurarán tamén nas actas das reunións de departamento e na memoria final da materia.

A avaliación da programación realizarase a través dos seguintes indicadores de logro:

-A programación didáctica elaborouse de maneira coordinada coa colaboración de todos los integrantes do departamento.

-A programación didáctica especifica e completa as decisións adoptadas na concreción curricular fixada no Proxecto Educativo de Centro.

-Os criterios de avaliación propostos e instrumentos de avaliación axústanse aos criterios de avaliación indicados.

-As actividades desenvoltas adáptanse a metodoloxía didáctica programada

-A programación didáctica comtempla e manexa con eficacia os recursos e materiais necesarios para favorecer a adquisición dos contidos e obxectivos.

-A programación didáctica organiza axeitadamente os espazos e tempos destinados a realización das actividades previstas.

-A programación didáctica inclúe actividades de reforzo, ampliación e recuperación adecuados ao perfil, características e necesidades do alumnado.

-A programación didáctica é revisada ao longo do curso e inclúense nela as modificacións pactadas e realizadas.

-A programación didáctica adáptase ao contexto escolar do centro educativo.

Así mesmo, realizarase o seguimento de cada unidade didáctica a través da aplicación PROENS, estipulando e modificando, de ser o caso, a data de inicio e final da explicación, especificando as previstas ao comezo e as realizadas finalmente, así como o grao de

cumprimento dos obxectivos indicados.

As propostas de mellora da programación didáctica derivarán da análise da efectividade da mesma e dos resultados académicos obtidos nas distintas avaliacións e examinados nas reunións de departamento celebradas ao longo do curso, cuxo contido quedará reflectido nas actas correspondentes. Ademais, na memoria final, comtemplarase as propostas de mellora, vínculadas especialmente á adaptación da metodoloxía, materiais e recursos empregados para favorecer a consecución dos obxectivos establecidos.